

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0620246 Kyrkbytjärn

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linje, punkter.)

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0620246 Kyrkbytjärn

Kommun: Falun

Områdets totala areal: 43,9 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-10-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen:

Markägarförhållanden:

Privata och statliga.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 2004-04-01, regeringsbeslut M2002/3916/Na, pSCI: 1998-01-01, SCI: 2005-01-01,
SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

7140 - Öppna mossar och kärr

9060 - Åsbarrskog

1042 - Citronfläckad kärrtrollslända, *Leucorrhinia pectoralis*

A021 - Rördrom, *Botaurus stellaris*

A081 - Brun kärrhök, *Circus aeruginosus*

A193 - Fisktärna, *Sterna hirundo*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

I natura 2000-området Kyrkby tjärn är de prioriterade bevarandevärdena de utpekade fågelarterna och dess livsmiljöer knutna till sjön, våtmarken samt de omgivande öppna gräsmarkerna.

Motivering:

Områdets främsta värden är knutna till sjön, våtmarken och de hävdade gräsmarkerna som är viktiga livsmiljöer för de utpekade fågelarterna.

Prioriterade åtgärder:

Våtmarken och de omgivande gräsmarkerna ska fortsätta att hävdas genom slåtter, bete och röjning för att förhindra igenväxning av naturtyperna.

Beskrivning av området

Kyrkby tjärn är en typisk fågelsjö av slättsjötyp. Den är grund och tar emot näring från åkrarna runt omkring. I söder sträcker sig den tallskogsklädda Gramsängs udde ut i tjärnen. Udden är en del av Svärdsjöåsen och skyddad som naturreservat.

Vegetationen täcker en stor del av tjärnen. Sommartid återstår endast smärre vattenspeglar. På gungflyna i norr, som domineras av bredkaveldun, växer vitmossa, gråstarr och vattenklöver. Några sällsynta och näringskrävande arter är sprängört, nickskära och den lilla flytande mossan vattenstjärna.

Fågellivet är rikt, främst under sträcktiden, men det gäller även häckfågelfaunan. Skäggdopping, sothöna, knölsvan, knipa, gräsand, sävsångare och emellanåt även rörhöna häckar vid vassarna medan tofsvipa och enkelbeckasin trivs på gungflyna i norr. Ett par fågeltorn och Gramsängs udde gör att överblicken över tjärnen är bra vid alla tider på dygnet. (Rynéus & Bratt 1988; Rafstedt & Bratt 1990)

En damm med med omlöp för fiskvandring som gör det möjligt att reglera vattenståndet har anlagts vid sjöns utlopp.

Vad kan påverka negativt

Generella hot mot de utpekade fågelarterna:

Igenväxning är det största hotet mot samtliga utpekade arter. Uppväxande träd och buskar på och runt häckningsmiljöer bidrar också till ett ökat predationstryck. Orsak till igenväxning kan vara otillräcklig hävd eller lågt vattenstånd till följd av felaktig reglering. För liten utbredning av bladvass, bl a brun kärnhök och rördrom är beroende av att det finns täta bestånd av gammal vass.

Predation av mink.

Hot mot de utpekade naturtyperna:

Silikatgräsmarker och fuktängar

Igenväxning, otillräcklig hävd. Minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. Otillräckligt betetryck leder också till en ansamling av förna vilken dels kväver ljuskrävande växtarter, dels göder marken när den bryts ner. Den typiska strandbetesfloran är beroende av ett gott ljusstillstånd. För fågellivet är det också viktigt att träd och buskar inte får ta över.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel, gödsling, kalkning, konstbevattning, täkt av sten eller jord. Strandbetet är en typ av naturlig fodermark, vilket innebär att det har skapats utan andra markförbättrande åtgärder än röjning av träd och buskskiktet och kontinuerlig hävd. Genom att gödsla, kalka, konstbevattna eller på annat sätt förändra miljön, rubbar man de konkurrensförhållanden som råder mellan de olika arterna och orsakar därigenom varaktiga förändringar i florans sammansättning.

Vid rensning av diken inom området bör de upptagna massorna om möjligt transporteras ut ur området, alternativt läggas på de ytor som tidigare använts som uppläggningsplats.

Vid transporter bör särskild hänsyn tas för att inte skada de känsliga markerna.

Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis dikning och täktverksamhet, kan medföra negativa effekter för de känsliga markerna.

Åsbarrskog

Gallringar eller liknande åtgärder i naturvårdssyfte utgör inte något hot mot naturtypen.

Virkeshantering med tunga fordon kan dock skada för naturtypen viktiga markförhållanden, leda till förändrad hydrologi, samt skada fältskiktet. En viss störning av fältskiktet kan dock också vara av värde genom att skapa sandblottor.

Täktverksamheter (grusbrytning, infiltrationsanläggningar för konstgjort grundvatten mm). Grundvattentäkter sänker grundvattennivån i åsen.

Vägbyggen och annan exploatering.

Igenväxning med gran i talldominerade bestånd.

Öppna mossar och kärr

Ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder kan påverka habitatets hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt. Detta kan i sin tur ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. I Kyrkby tjärn, där fågellivet är mycket högt prioriterat, bör dock grävningar och liknande åtgärder som syftar till att öka områdets värde som fågelsjö tillåtas trots de negativa effekter detta kan ha på delar av våtmarken. Ingrepp såsom samhällsbyggnad med nya kommunikationsleder, anläggningar etc. kan också förstöra eller skada habitatet, antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbetet.

Naturligt näringsrika sjöar

Ökat läckage av näringsämnen från omkringliggande jordbruksmark kan påskynda eutrofieringen (övergödningen). Intensiv växtodling i strandzonen ökar risken för erosion samt läckage av växtnäring och bekämpningsmedel.

Regelbunden rensning av diken kan orsaka grumling.

Vattenuttag under lågflödesperioder kan innebära kraftigt sänkta vattennivåer, temperaturhöjning och syrgasbrist.

Upphörd hävd och/eller skogsplantering på omkringliggande betesmarker ökar igenväxningstakten i strandzonen.

Utsättning av främmande arter eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/ eller orsaka genetisk kontaminering.

Exploatering av strandområdet.

Anläggning och underhåll av vägar, järnvägar och skogsbilvägar kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag uppströms.

Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder.

Skogsbruk i tillrinningsområdet; vid slutavverkning, markavvattning och skyddsdikning ökar avrinningen och därmed risken för erosion och läckage av bl a humusämnen och partiklar.

Ökad andel barrträd i närområdet ändrar markkemi och förändrar landskapsbilden.

Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet

Citronfläckad kärrtrollslända:

Beskuggning av småvatten genom tillväxt av skog är en sannolik hotfaktor mot enskilda populationer. Arten är starkt gynnad av solexponering.

Eutrofiering där vegetationen blir så tät att inga vattenspeglar återstår är negativt för arten men detta är ingen stor påverkansfaktor i Sverige.

Igenläggning av småvatten och exploatering av mark är ett hot i urbana områden.

Bevarandeåtgärder

I Natura2000-området Kyrkbyttjärn behövs bete och/eller slåtter av strandängarna.

Strandängarna i den södra delen av området betas idag av nötkreatur.

Kyrkbyttjärn är reglerad enligt vattendom. Genom säsongsvisa variationer av vattenståndet motverkas igenväxning på de alluviala ängsmarker som inte betas.

För att motverka tuvbildning bör strandängarna också betesputsas omkring vart 5:e år. Ett tidigt betesläpp bör eftersträvas.

I delar av området finns det behov av skötselåtgärder för att undvika igenväxning. För att bibehålla och utöka de för fågellivet viktiga miljöerna kan skötselåtgärder som muddring och grävning komma att behöva göras i delar av området. Det finns en skötselplan för området som beskriver de planerade skötselåtgärderna i detalj.

Ingångna skötselavtal genom EU-stöd samt kommunens förvaltning bedöms vara tillräckliga för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus.

Kontinuerlig dialog förs med markägaren för att säkra skötseln.

Visar det sig att detta inte är tillräckligt för att upprätthålla värdena så kan Länsstyrelsen behöva planera för ytterligare åtgärder.

Den del av området som innefattar Gramsängs udde är skyddat som naturreservat.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket.

Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

Areal: 21,52 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Kyrkbytjärn vid Vika kyrkby är en eutrof och därmed vegetationsrik slättsjö med omgivande jordbruksmark.

Sjön kan delas upp i fyra delområden. Det nordligaste området (delområde 1 på bifogad karta) är drygt 7 ha och består till stor del av ett gungflyområde med starr och stort uppslag av kaveldun. I den östra delen finns ett par ruggar med bladvass. Omkring 15 % av området är vattenspegel bestående av en grävd kanal samt en mindre vattensamling. Målet för detta område är att den öppna vattenytan ska öka till minst 30 % av ytan, samt att bladvass ska få breda ut sig på bekostnad av kaveldun. Dessutom ska mindre häckningsholmar utan landkontakt finnas och området ska hållas fritt från sly.

I delområde 2, den mellersta delen, finns tjärnens enda större sammanhängande bladvassfält. Sammanlagt är utbredningen av bladvass omkring 3 ha. Den totala sjöytan är omkring 12 ha, och den cirka 1,5 m djupa vattenspegeln är till omkring 50 % täckt av starr och bladvass samt jättegröe. Undervattenvegetationen utgörs främst av vattenpest, nate och kransslinga. Större delen av vattenytan täcks sommartid av gula näckrosor, och för att gynna undervattenvegetationen ska denna flytbladsvegetation bekämpas. I övrigt ska balansen mellan vegetation och vattenspegel behållas i detta område. Häckningsöarna som skapats vid tidigare restaureringar ska underhållas och förstärkas.

Den södra delen, delområde 3, är omkring 13 ha. Omkring 70 % av området består av öppna vattenytor med ett djup på omkring 0,5-0,7 m. Öster om Gramsängs udde finns ett område med flytöar täckta av bredkaveldun. Undervattenvegetationen består främst av kransslinga, vattenpest och hornsärv. Den öppna vattenytan täcks så gott som helt sommartid av näckrosor. I södra delen ansluter sjön till en strandäng med starr. En blå bärd saknas i dagsläget, men ska skapas för att fåglarna ska kunna ta sig simmande till ängen.

Utloppsviken mot Vikasjön utgör delområde 4. Området täcks till omkring 50 % av öar och vegetation som domineras av bredkaveldun och storgröe. Sommartid täcks den öppna vattenytan till stor del av näckrosor. I viken mynnar det kommunala reningsverket. (Falu kommun 2003)

Bevarandemål

Fisktomma sjöar ska förbli fisktomma. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Arealen naturligt näringsrika sjöar är minst 21,5 ha.

Bevarandetillstånd

Gynnsam.

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 2,51 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Artrika, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen på torra-friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskarak-tär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Silikatgräsmarker är den vanligaste betesmarkstypen i Sverige och har vanligen en örtrik markvegetation. Vegetationens sammansättning varierar beroende på under-lag och geografisk belägenhet. Silikatgräsmarkerna kan vara mycket örtrika och kan ibland hysa ovanliga växter. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. Naturtypen kan uppträda i olika skepnader beroende på bland annat fuktighet och klimat.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte går att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Bevarandemål

Arealensilikatgräsmarker ska vara minst 2,5 hektar.

Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. (Med ”igenväxningsvegetation” avses sådana träd, buskar (högre än 1,3m) och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter.)

Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter och med ett stort inslag av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Gynnsam.

6410 - Fuktängar

Areal: 1,88 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Hävdpräglade fuktängar med blååtäl eller starr nedanför trädgränsen. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Två undertyper finns:

6410 a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bl.a. "kalkfuktängen".

6410 b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika, med blååtäl, tåg- och starrar-ter. Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet.

Fuktängar är en vanlig naturtyp i hela Sverige och är starkt varierande beroende på geografisk belägenhet och markens beskaffenhet. Naturtypen är beroende av hävd, antingen genom bete eller slåtter.

Fuktängarna kan vara mycket örtrika och kan ibland hysa ovanliga växter. Örtrike-domen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. De har också mycket stor betydelse för fågellivet.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte går att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt göd-ningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Fuktängarna vid Kyrkbyttjärn utgörs av en sank och starrdominerad betesmark. I sydväst ansluter ängen till torrare trädbevuxen mark.

Bevarandemål

Arealen fuktängar med blååtäl eller starr ska vara minst 1,8 hektar.

Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. (Med "igenväxningsvegetation" avses sådana träd, buskar (högre än 1,3m) och annan markvegetation som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag för att kunna medverka till att säkerställa förekomsten av hävdgynnade växt- och djursamhällen samt arter.)

Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter och med ett stort inslag av typiska arter.

Bevarandetillstånd

Gynnsam.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 10,38 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Habitatet är heterogent och omfattar ombrotrofa och minerotrofa, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glest trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande lagg-kärr, nordlig mosse, plana (topogena) kärr, sluttande (soligena; lutning >3%) kärr – i synnerhet backkärr (lutning >8%) – samt torvbildande mader (sumpkärr). Torv-täcknet är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolvs med vanligen mossrik vegetation som pga luftvävning i rotsystemet flyter på vatten eller lös gyttja, inkluderas oavsett torvdjup.

Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tubbildningar. Trädskikt bestående av träd högre än tre meter får inte ha mer än 30% kron-täckning.

Två undergrupper kan urskiljas:

- Svagt välvda mossar
- Kärr och gungflyn (kan indelas i fattiga och intermediära för uppföljning-en)

Naturlighetskriterier: Myrens hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Slåtter kan bedrivas. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Slitage till följd av mänskliga aktiviteter (t.ex. terrängkörning och vandringsstigar) är försumbart. Arealen öppna mossar och kärr är minst 10,3 ha.

Bevarandetillstånd

Gynnsam.

9060 - Åsbarrskog

Areal: 1,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Gramsängs udde, som är skyddat som naturreservat, består av en åsrygg som är beskogad av framförallt tall. Den är en del av Svärdsjöåsen, vilken i sin tur är en biås till Badelundaåsen, en av landets längsta och mest kända rullstensåsar. Förutom några mindre, äldre sandtag har ingen åverkan gjorts på åspartiet.

Materialet i åsen består av grovt delvis stenigt grus. Vid de gamla täkterna finns även inslag av sand. Tallskogen, som är omkring 150-200 år gammal, har uppkommit sedan betningen av udden upphörde. (Länsstyrelsen 1977)

Spår av reliktböck har påträffats i flera närliggande områden. Förhoppningen är att även de äldsta tallarna på Gramsängs udde kan bli intressanta för reliktböcken, om de blir tillräckligt solexponerade.

Naturtypen förekommer på rullstensåsar, på deras sluttningar eller vid åsarnas fot och är torr-blöt och näringsfattig-näringsrik. Trädsiktets krontäckningsgrad är 30-100% och inhemska barrträd utgör minst 50% av grundytan. Ofta utgör tall minst 50% av grundytan uppe på åsen, men i nedre delen, med relativt ytligt grundvatten, utgör ofta gran minst 50% av grundytan. I sällsynta fall kan även gran förekomma uppe på åsen. Lövinslag förekommer, främst i de nedre delarna.

Kvalitetskriterier: Skogen ska likna, eller i en relativt nära framtid kunna likna en naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Fältsiktet varierar från torr lavtyp till fuktig örtrik typ. Mikroklimatet på åssluttningarna med torra eller blöta förhållanden, kombinerat med ljus eller skugga, spelar stor roll för artsammansättningen.

Floran och faunan är normalt rik på arter av flera organismgrupper som har en preferens för soliga och sandiga miljöer. Sandödlor kan förekomma i naturtypen och i partier med åsgranskog kan bombmurkla växa.

Områden med höga naturvärden knutna till naturtypen och solexponerade tallstammar och sandmark kan klassas som Åsbarrskog även om ett naturskogstillstånd saknas.

Bevarandemål

Skogen har en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd, döda träd samt lågor. Omvälvande störningar i form av t.ex. insektsangrepp eller brand, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Typiska arter av mossor och kärlväxter förekommer. Arealen åsbarrskog är minst 1,6 ha.

Bevarandetillstånd

Gynnsam.

1042 - Citronfläckad kärrtrollslända, *Leucorrhinia pectoralis*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Citronfläckad kärrtrollslända lever i vegetationsrika dammar, myrgölar, mindre sjöar och i deltaområden, samt i tät bevuxna vikar av större sjöar. I södra Sverige kan arten lokalt vara tämligen allmän i igenväxande torvgravar. Förekomst av öpp-na vattenytor är nödvändigt under äggläggningen. Frånvaro av fisk är gynnsamt.

Larven förekommer i strandnära vatten där den lever som rovdjur på vatteninsekter och kräftdjur.

Larvutveckling är som regel 2-årig, men varierar från 1-3 år beroende på klimat och födotillgång. Larverna kläcks till aduler under försommaren och arten har sin flygtid från slutet av maj till mitten av juli. Vädret avgör under vilken del av som-maren som den största aktiviteten råder. En långvarig värmeperiod under försom-mar leder till tidigare kläckning och kortare men mer intensiv flygtid. Det omvända gäller under kall och ostadig väderlek.

De fullbildade trollsländorna är goda flygare och kan förflytta sig mer än 10 km mellan olika vattensystem. Det vanliga beteendet är dock att hålla sig i närheten av uppväxtplatsen.

Övrigt

De fullbildade trollsländorna sitter ofta stilla i vegetationen, gärna på ett vertikalt underlag, varifrån de gör utfall mot förbiflygande byten. Hannarna är territoriella, medan honorna för en mycket tillbakadragen tillvaro fram till tidpunkten för par-ningen.

Bevarandemål

Citronfläckad kärrtrollslända ska ha möjlighet att regelbundet förekomma i området.

Bevarandetillstånd

Gynnsam bevarandestatus på nationell och lokal nivå. Området utgörs av lämpliga habitat för arten. Arten förekommer i området.

A021 - Rördrom, *Botaurus stellaris*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Rördromen kräver grunda slättsjöar med täta vassbestånd (1-10 ha) och med god tillgång på fisk, grodor och vatteninsekter.

Reviret under häckningstid omfattar normalt 20-40 ha. Arten är polygyn (hanen parar sig med flera honor), vilket medför att hanarna under häckningstid kan förflytta sig över större områden och mellan olika sjöar.

Övervintrar i Västeuropa och enstaka individer finns kvar i södra Sverige hela vintern..

Bevarandemål

Rördrom ska ha möjlighet att regelbundet häcka i området.

Bevarandetillstånd

Gynnsam bevarandestatus på nationell och lokal nivå. Området utgörs av lämpliga habitat för arten. Arten förekommer i området.

A081 - Brun kärrhök, *Circus aeruginosus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Bruna kärrhöken är starkt knuten till vassrika eutrofa slättsjöar, men finns även i andra typer av sjöar. En förutsättning för häckning är att det finns tillgång på tät gammalvass eller liknande vegetation att bygga boet i. Arten kräver tillgång på lämpliga bytesdjur vid häckningslokalen och i dess omgivning. Jaktutflykter över åkermark kan utsträckas åtskilliga kilometer från boplatsen. Födan utgörs av sorkar, grodor, fågelungar etc., ibland även ägg, fisk och kadaver.

Under häckningstiden jagar bruna kärrhöken över arealer i storleksordningen 10–30 km². Arten övervintrar i Medelhavsländerna och i tropiska Afrika.

Bevarandemål

Brun kärrhök ska ha möjlighet att regelbundet häcka i området.

Negativ påverkan

Vattenståndsändring under häckningsperioden utgör ett hot mot brun kärrhök.

Bevarandetillstånd

Gynnsam bevarandestatus på nationell och lokal nivå. Området utgörs av lämpliga habitat för arten. Arten förekommer och häckar i området.

A193 - Fisktärna, *Sterna hirundo*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Fisktärnan behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt störningsfria häckningsplatser.

För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden; framför allt mink och räv bör hindras nå häckningsplatserna.

Under häckningen födosöker fisktärnorna inom ett område i storleksordningen 1-5 km². De nordiska fisktärnorna övervintrar huvudsakligen längs kuststräckan mellan Västafrika och Godahoppsudden.

Bevarandemål

Fisktärna ska ha möjlighet att regelbundet häcka i området.

Bevarandetillstånd

Gynnsam bevarandestatus på nationell och lokal nivå. Området utgörs av lämpliga habitat för arten. Arten förekommer och häckar i området.

Dokumentation

Falu Kommun 2003. Skötselplan för Kyrkbyttjärn. Miljökontoret, Falu kommun, 2003-11-25.

Länsstyrelsen 1977. Skötselplan för naturreservatet Gramsängs udde. Beslut 1977-12-21. Länsstyrelsen i Kopparbergs län.

Rafstedt T, Bratt L, 1990. Våtmarker i Kopparbergs län. Miljövårdsenheten 1990:2. Länsstyrelsen i Kopparbergs län. Falun.

Rynéus, T och L, Bratt. 1988. Naturvårdsprogram för Kopparbergs län.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län. Rapport nr 1988:1.

Sammanställning av gräsmarksuppföljningen 2009-2012, Länsstyrelsen i Dalarna 2014 (opublicerad).

Naturvårdsverkets vägledningar för arter- och naturtyper inom Natura 2000-nätverket.

Bilagor

Kyrkbyttjärn SE0620246

Teckenförklaring
[Cross-hatched box] Natura 2000-område

N
Skala 1:24 000
0 0,5 1 2 Kilometers

Alla naturtyper yta

- 3150 - Naturligt näringsrika sjöar
- 4811 - Obestämd fuktig - blöt hed/gräsmark/myrmark nedanför trädgränsen
- 6270 - Silikatgräsmarker
- 6410 - Fuktängar
- 6910 - Öppen kultiverad gräsmark
- 6911 - Öppen kultiverad betesmark
- 6930 - Åkermark
- 6960 - Öppen icke-natura naturtyp
- 6999 - Exploterad mark
- 9000 - Obestämd skog, obestämd natura/icke-natura
- 9010 - Taiga
- 9060 - Åsbarrskog

